

stilului lui Caragiale, aceste *particularități sintactice* îl fac adesea intraductibil. Exemplul îl oferă schița *Situațiunea*:

— Ce se exagerează nene? Este o criză, care ascultă-mă pe mine, că dv. nu știți, care, mă-nțelegi, Statul cum a devenit acum, eu după cum văz ce se petrece, că nu sînt prost, înțeleg și eu atîta lucru, findcă nu mai merge cu sistema asta, care cînd te gîndești, te-apucă groaza, monșer, groaza!... (CO, II, p. 176—177).

— Ako to, že sa zveličuje, braček? Ide a krízu, ktorú, počuvaj, lebo vy nič nevíete, o takú krízu, rozumieš ma, až do ktorej sa teraz dostal štát, a ja, keď — vidím, čo sa robí, veď nie som hlupý, toľ ko aj ja rozumiem, veď už to ďalej nejde s týmto systémom, ktorý, keď si ho predstaviš, pochyť! fa hrôza, monšer, hrôza!... (CV, I, p. 126—127).

În traducere, textul este la fel de contorsionat ca și în original. Caragiale a transformat pronumele relativ *care* într-o conjuncție invariabilă menită să facă legătura cu propoziția subordonată. Traducătoarea a respectat acest lucru, așa încît formularea apare la fel de neclară ca și în original.

Mai greu de tradus au fost frazele în care vorbitorii leagă propozițiile subordonate prin *pentru ca*.

Spre exemplu:

— Dumneata nu vezi cum se incurcă lucrurile în politică, care nu poți *pentru ca* să știi de azi pe mîine cum poate *pentru ca* să devie o complicațiune... (CO, II, p. 178).

— Či nevidíš, ako sa v politike zamotávajú veci, veď nemôžeš vedieť, aby som tak povedal, ako z dneška na zajtrajšok môže nastať nejaká komplikácia... (CV, I, p. 129).

În introducerea propozițiilor complementive sau finale cu *pentru ca* (*să*), în loc de *să* sau *ca să*, întîlnim un fenomen de contaminație între formule sintactice mai mult sau mai puțin sinonime<sup>1</sup>. În limba slovacă ele n-au putut fi traduse decît printr-un infinitiv (*nemôžeš vedieť*, *môže nastať*), termenul de complinire (*pentru ca*) fiind deci evitat.

O greutate în traducere o prezintă și anacoliturile.

Spre ex., în *La hanul lui Mînjoală*, Caragiale scrie:

— „Cine-i?” *Hoții cei doi, fugi care-nco-tro*, rămîne mutul cu frate-său mort în circă. (CO, I, p. 330).

— „Kto je to? *Ti dvaja zloději ušli kade ľahšie*, zostal nemý s mŕtvým bratom na chrbte. (CV, II, p. 165).

Tolerată de limba literară, mai ales cînd este vorba de a reproduce vorbirea populară, construcția sintactică *hoții cei doi, fugi care-nco-tro*, nu este totuși corectă. Caragiale a folosit-o cu bună știință; în traducere însă, ea apare marcată gramatical (*zloději ušli*). Traducătorul, respectînd regulile sintaxei limbii literare slovace, n-a mai ținut seamă de pronumele subiect al propoziției atributive (*care*) și a dat o propoziție de sine stătătoare, în care predicatul se acordă cu subiectul.

<sup>1</sup> Vezi Iorgu Iordan, *op. cit.*, p. 403.